

Fäbodinventeringen del 5

Drafsberget, inkl. Hjulbäcksbua och Styggbäcken samt Gubbholn .

Samtliga dessa fäbodnar utom Gubbholn härrör från mitten till senare delen av 1600 talet och uteslutande tillhört Hjulbäck och Svedens byar. Det skall ha funnits 17 st. fäbodnar omkring sekelskiftet vid inventeringen 1957 inkluderande Drafsberget Hjulbäcksbua och Styggbäcken . Ägarna till fäbodarna omkring sekelskiftet är följande.

Skans Lasses, Skans Erkes, Byns Lasses, Byns Olles, Olov Svedmans, Dalmans Olovs, Anders Jon, Tuppens, Cristoffers , Skansens Lasses, Jöns Erkes , Busk Larses, Holm Larses, Holisbettes , Holpers Lasses, Mickellind Erkes, Sammils Larses,

Drafsbergets fäb. som är belägen ca. 5 km öster från Nås kyrka på Norra sidan av älven i sö. sluttningen av Drafsberget ner mot Drafstjärn ,inte långt från Floda rå .

Till Drafsberget fanns en cykelväg från landsvägen strax öster om Ängbrobäcken men den har försvunnit med åren, jag minns själv när vi cyklade dit för att se på en spelgalen Tjadertupp som uppehöll sig vid fäboden och vi fick även se då denna Tjäder anföll Busk Lars och högg in näbben i handflatan på honom så blodet flödade ,det kunde ha varit på senare hälften av 1940 talet

1. **Busk Larses** enda stugan som finns kvar i Drafsberget väldigt bra stuga med en stor välbehållen ekonomihyggnad med ladugård, ägs idag av Busk Karl-Erik . Men den ursprungliga stugan har blivit flyttad till Styggbäcken där även Buskans hade odlingsmark
2. **Sammils Lasses** där Sammils Anna idkade fäbodbruk så sent som på slutet av 50 talet, stugan och ladan blev nerriven och flyttad på slutet av 80 el. början av 90 talet till Lortlindor ett buställe i Floda socken som ägs av Titti och Ulf Lööv
3. **Holpers Lasses** stugan har blivit nerflyttad till Bäcknäset vid Hjulbäcksviken och används där av Holpers Bibbi och Carl-Gustav Byström.
4. **Skansens Lasses** har sålts till Bergslaget men ladan som fans kvar har köpts av Lars-Gunnar Lindgren och uppförts vid Borgbua.

Sedan har det funnits myrslogar som använts ner mot Drafstjärns nv spets men det är tveksamt om det varit någon annan odling än myrslätter där, så möjligen någon enstaka myrlada.

Landstigning från prämen på busidan av älven. Jont Erik och hans sista häst .någon gång på 50-talet.

Två Nåspojker sôm siklä ät lansväjen tä Järna döm va nog på väg tä paviljongen på dans, nôstans i början å Kvárnåkrar stog hä e Järnamänniska ô grov jolöpplär mä e gråvu mä skaftä milla benar sô tjortiln fladdrä baki ändån , "Eda Du hä e full mumma hä" ropt dôm tä ho ; Jojomen pøjker he e sôm hä skull vär jälda för jämnån.

Styggbäcken eller Siggebäcken och Hjulbäcksbua är belägna på södra sidan av älven med odlingsland som förbundet bägge dessa ställen och det har använts rätt ofta av samma ägare som även haft fäbod i Drafsberget, och genom att det var bördigare odlingsland längs älven kom det att bli mera utnyttjat som fäbodbruk på sommaren och hösten.

För flytten av kreaturen över älven användes en överfartspråm som på senare tid försågs med en grov vire eller lina som var fästad på var sida av älven och försedd med flytande stagflottar som höll upp linan som gick genom linblock på lagom höjd på pråmen så att linan kunde bekvämt användas att dra pråmen över den strida älvfäran. Överfarten var belägen strax norr om järnvägsbron där byrådet mellan Hjulbäck och Nederborg låg. Även Borgbufolket använde samma överfart (Järnvägsbron byggdes först på 1906).

1. **Holpers Lasses** närmast Floda rå vid sydspetsen av Prästön hade Holpers sin odling där finns idag en stuga i bra skick som ägs av Karin Sandins dotter Gun, ursprungsstugan som blivit delad och bortflyttad härrör från 1698, men mjölkstugan och en av höladorna finns kvar.
2. Sedan fanns tre odlingar kallade arvingarnas innan man kommer till Sammils där krafledningens blivit dragen rätt genom bulindan men rösen vittnar om den ursprungliga stugplatsen. På sö sidan av Styggbäcken (den bäck som slingrar sig ut i älven från Sälslottens blötaste parti) kommer man till Buskans linda eller fäbodvall.
3. **Buskans** en stor gård med stora uthus som användes än idag men hade kreatur bara för 25 tal år sedan och ägs idag av Busk Carl-Erik, där han använder ursprungsstugan från Drafsberget som boningshus, hela stället är i väldigt bra skick. sedan tre odlingar.
4. Svedmans, Tupp Mats och Byns Olovs och Längre in mot järnvägen hade korsnäs en odling som arrenderades av Olars Lars kallades Råbackar och hade fäbodbruk där.

Hjulbäcksbua.

5. **Anders Jons** odling som senare ägts av Olérs där Ulf Thorgren och strax sydöst därom har Bons Birger uppfört var sin stuga samt Birgit och Ann-Gret, Karl-Adrian och Anna Lindgrens döttrar har stugor som också kommit upp på senare tid men i väldigt bra skick.
6. Kristoffers är nästa odling 2 st. innan man kommer till Tupp Mats där står en lada kvar.
7. **Byns Olovs** där en stuga finns som är i bra skick trots att den funnits sedan förra seklet ägs av Inger och Börje Berg medan ladan tillhör Holpers Erik sedan kommer man till en som är i väldigt bra skick och ägs av Gästgivar Annas son Lars Liw och Ylva som är bosatta i Nora, nästa odling har tillhört
8. **Israels Olov** där har John Israels uppfört en stuga på senare tid som är i bra skick. Bergslaget och Korsnäs har också ägt odlingar mellan dessa nu nämnda och det kan förklara att många blev sålda till bolagen omkring sekelskiftet det kan vara Mickellinds, Holisbettes, Dalmans mfl. måhända utvandringen bidragit till detta?

Gubbholn. Som är belägen på nordöstra sidan av älven vid övre forsacken av Drafsforsen mellan gamla landsvägen och älven. Ett väldigt välvårdat ställe som ägs av Anders Lasses Eriks dotter Kicki som är bosatt i Stockholm.

Gästgivaren Nils Eriksson i Nederborg skall genom tillverkning av en sockenkista med tvenne lås fått i betalning en bit mark på norra sidan av älven år 1762 och genom detta kom Gubbholn till. Och om Anders Jon har kommit in i bilden och av den orsaken blev Anders Lasses ägare. Detta hade ingen direkt anknytning till Hjulbäckes fäbodskog för odlingarna vid Gubbholn kallades Drafsängsbackarna och tillhörde Nederborg övriga odlingar på Drafsängarna tillhörde Nederborgs bönder och vissa hade lador och övernattningsmöjligheter även där.

Härmed litet historik om våra förfäders förhållande i fäbodbruket. Därmed....

Ett stort tack till alla de som bidragit med information till 5 e fäbodinventeringen N-E Jons.